een santeon ziekenhuis

Baarmoederhalskanker (behandelingen)

Om te bepalen welke behandeling(en) nodig zijn bij baarmoederhalskanker, moet de gynaecoloog weten uit welke soort cellen de tumor is ontstaan, hoe kwaadaardig ze zijn en wat het stadium van de ziekte is. Onder het stadium verstaan we de mate waarin de ziekte zich in het lichaam heeft uitgebreid.

De specialist stelt het stadium van de ziekte vast door onderzoek te doen naar:

- De plaats en grootte van de tumor.
- De mate van doorgroei in het omringende weefsel.
- De aanwezigheid van uitzaaiingen in de lymfeklieren en/of organen ergens anders in het lichaam.

Meer over

Vier stadia

Bij baarmoederhalskanker onderscheiden we 4 stadia:

- Stadium I: de tumor blijft beperkt tot de baarmoederhals.
- Stadium II: de tumor is doorgegroeid vanuit de baarmoederhals tot in het steunweefsel of het bovenste deel van de vagina.
- Stadium III: de tumor is verder doorgegroeid tot aan de bekkenwand of in het onderste deel van de vagina.
- Stadium IV: de tumor is buiten het bekken gegroeid of doorgegroeid in de blaas of de endeldarm (het laatste deel van de dikke darm). Ook bij uitzaaiingen van baarmoederhalskanker in andere organen, bijvoorbeeld in longen of botten, spreekt men van stadium IV.

Deze stadiumindeling is belangrijk voor de inschatting van de prognose en het bepalen van de behandeling.

Behandeling

De meest toegepaste behandelingen bij baarmoederkanker zijn:

- operatie (chirurgie)
- bestraling (radiotherapie)
- behandeling met chemotherapie
- warmtebehandeling (hyperthermie)

Vaak is een combinatie van deze behandelingen nodig.

Doel van de behandeling

Wanneer een behandeling tot doel heeft genezing te bereiken, dan noemen we dat een curatieve behandeling. Onderdeel daarvan kan een aanvullende behandeling zijn (adjuvante behandeling). Bijvoorbeeld chemotherapie na een operatie, om eventuele niet-waarneembare uitzaaiingen te bestrijden en daarmee de kans op terugkeer

van de ziekte te verminderen. Als de ziekte niet (meer) curatief kan worden behandeld, is een palliatieve behandeling mogelijk. Zo'n behandeling is gericht op het remmen van de ziekte en/of vermindering of het voorkomen van klachten.

Behandelplan

Bij het vaststellen van het behandelplan zijn verschillende specialisten betrokken. Zij maken gebruik van gezamenlijke vastgestelde landelijke richtlijnen. Uw behandelend arts (hoofdbehandelaar) stelt een bepaalde behandeling voor op grond van:

- Het stadium van de ziekte.
- Uw algemene lichamelijke conditie.

Voorbereiding

De behandelend gynaecoloog in het UMCU (https://www.umcutrecht.nl/nl/ziekenhuis/ziekte/baarmoederhalskanker) zal uitleg geven over de onderzoeken en/of operatie en de eventuele voorbereidingen die nodig zijn.

Behandeling

Operatie bij baarmoederhalskanker

Hoe ingrijpend de operatie is, hangt af van het stadium van de ziekte. In elk geval zal de gynaecoloog behalve de tumor ook schijnbaar gezond weefsel daaromheen wegnemen. Dit gebeurt omdat tijdens de operatie niet te zien is of het weefsel net buiten het tumorgebied vrij is van kankercellen.

Alleen in een beginstadium en als u een kinderwens heeft, kan worden volstaan met een conisatie. Deze wordt zowel in het St. Antonius Ziekenhuis als in het UMCU verricht. Bij deze operatie verwijdert de gynaecoloog het bovenste stukje van de baarmoedermond. Het weggesneden stukje heeft de vorm van een kegeltje (conus). De baarmoeder zelf blijft intact. De operatie gebeurt onder narcose of onder verdoving van het onderlichaam (ruggeprik).

Na de behandeling blijft u een aantal jaren onder controle. Daarbij wordt met regelmaat een uitstrijkje gemaakt. Is de ziekte in een beginstadium en heeft u geen kinderwens, dan kan de behandeling uit de verwijdering van de hele baarmoeder bestaan.

Wertheim-operatie

Bij een verder gevorderd stadium vindt een ingrijpender operatie plaats waarbij naar de baarmoeder, ook het bovenste deel van de vagina wordt verwijderd. Deze operatie wordt in het UMCU verricht. De gynaecoloog verwijdert een groot deel van het omringende steunweefsel en de lymfeklieren uit het bekken. Op de plaats waar de baarmoeder heeft gezeten wordt de nu wat kortere vagina dichtgemaakt. Deze operatie staat bekend als de operatie van Wertheim. De operatie vindt plaats via een snee in de onderbuik, vanaf het schaambeen tot de navel of net daarboven. De arts kan zo de hele buik inspecteren. De eierstokken kunnen bij deze operatie blijven zitten.

Soms zal de gynaecoloog - als hij verwacht dat na de operatie bestraling volgt bij een vrouw die nog niet in de overgang is - een of beide eierstokken hoger ophangen in de buikholte om ze buiten het bestralingsgebied te

plaatsen.

De behandeling van een vergevorderd stadium van baarmoederhalskanker is gecentraliseerd in academische centra. Het St. Antonius Ziekenhuis voert deze operatie dus niet zelf uit.

Andere behandelingen

Onderstaande behandelingen worden soms aangeboden. De indicatie hiervan wordt besproken door de behandelend gynaecoloog in het universitair centrum.

- bestraling (radiotherapie)
- behandeling met chemotherapie
- warmtebehandeling (hyperthermie)

Vragenlijsten over hoe het met u gaat

Uw zorgverleners horen graag hoe het met u gaat en wat voor u belangrijk is, zodat ze u nu en in de toekomst nog beter kunnen helpen. Als vast onderdeel van de zorg ontvangt u hiervoor online vragenlijsten om in te vullen. Meer informatie vindt u op: Vragenlijst over uw kwaliteit van leven (PROMs) (https://www.antoniusziekenhuis.nl/kwaliteit-en-patientervaringen/onze-resultaten/st-antonius-zorgresultaten/vragenlijst-over-uw-kwaliteit-van-leven-proms)

Vertel ons hoe het met u gaat

In deze flyer kunt u meer lezen over de vragenlijsten over uw medische behandeling (https://www.antoniusziekenhuis.nl/media/ant-1863-a5-flyer-vertel-ons-gyn-onco-pdf).

Nazorg

Revalidatie bij kanker

Als u kanker hebt en hiervoor onder behandeling bent, kunt u als gevolg hiervan te maken krijgen met klachten zoals pijn, vermoeidheid, problemen met het uitvoeren van de dagelijkse bezigheden, een veranderd lichaamsbeeld, verminderde belastbaarheid, lymfoedeem na een operatie etc. De fysiotherapeut kan u hierbij helpen. Beweging kan namelijk een positief effect hebben op deze lichamelijke klachten.

Lees meer over revalidatie bij kanker (https://www.antoniusziekenhuis.nl/node/4710).

Expertise en ervaring

De gynaecologen van het St. Antonius Ziekenhuis hebben bijzondere expertise op het gebied van bekkenbodemaandoeningen, vruchtbaarheid, geboortezorg, gynaecologische kanker, seksuologie en algemene gynaecologische aandoeningen (waaronder menstruatieklachten, menopauze en anticonceptie). Zij werken nauw samen met andere specialisten in het St. Antonius om patiënten de zorg te bieden die zij nodig hebben. Ook werken ze met de nieuwste behandelmethoden en volgen zij de recente ontwikkelingen op hun vakgebied.

Meer informatie

Websites

- olijf.nl (http://olijf.nl)

Patiëntenvereniging Stichting Olijf is een netwerk van en voor vrouwen die gynaecologische kanker hebben (gehad). Dit betekent dat vrouwen met kanker aan baarmoeder(hals), eierstokken, vulva of vagina bij deze patiëntenorganisatie terechtkunnen voor contact met medepatiënten. Over het hele land verspreid zijn vrouwen, allen zelf (ex-)patiënten, bereikbaar voor telefonisch contact.

- kwfkankerbestrijding.nl (http://kwfkankerbestrijding.nl)

Gerelateerde informatie

Aandoeningen

- Baarmoederhalskanker (https://www.antoniusziekenhuis.nl/baarmoederhalskanker)

Behandelingen & onderzoeken

- Baarmoederhalskanker (onderzoeken) (https://www.antoniusziekenhuis.nl/behandelingen-onderzoeken/baarmoederhalskanker-onderzoeken)
- Conisatie (https://www.antoniusziekenhuis.nl/conisatie)

Specialismen

- Gynaecologie (https://www.antoniusziekenhuis.nl/gynaecologie)

Contact Gynaecologie **T 088 320 62 00**